

ГОЛОВІНА

Дар'я Вікторівна  
dvkarpenko88@gmail.comк.е.н., доцент кафедри,  
Київський національний  
торговельно-економічний  
університет

УДК 657.37:006.032(045)

РАДА З МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК  
КЛЮЧОВИЙ РЕГУЛЯТОР КОНВЕРГЕНЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІINTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD AS A KEY  
FINANCIAL REPORTING CONVERGENCE REGULATOR*HOLOVINA Daria Viktorivna – PhD in Economics, Associate Professor of department, Kyiv National Trade and Economics University*

У статті розкрито сучасний стан конвергенції національних систем обліку та обґрунтовано потребу у гармонізації фінансового звітування, що забезпечить прозорість звітності та відображення реальної економічної ситуації у компаніях і надасть можливість приймати правильні економічні рішення на міжнародних ринках капіталів. Проведено порівняння різних підходів до процесу гармонізації бухгалтерського обліку. Визначено роль та завдання Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку як ключового регулятора конвергенції. Досліджено історію формування РМСБО та узагальнено функціональні обов'язки її структурних підрозділів.

\* \* \*

В статье раскрыто современное состояние конвергенции национальных систем учета и обоснована необходимость в гармонизации финансовой отчетности, что обеспечит прозрачность отчетности и отражения реальной экономической ситуации в компаниях, позволит принимать правильные экономические решения на международных рынках капиталов. Проведено сравнение различных подходов к процессу гармонизации бухгалтерского учета. Определено значение и задачи Совета по международным стандартам бухгалтерского учета как ключевого регулятора конвергенции. Исследована история формирования СМСФО и обобщены функциональные обязанности ее структурных подразделений.

\* \* \*

**Introduction.** Creating a unified approach to accounting information will allow to harmonize the process of financial reporting, which will provide transparency of reporting and enable users of information to make economic decisions based on reliable and high-quality information; will facilitate the expansion of the business of entities outside the country and their entry into international stock markets and capital markets. Therefore, the study of the role of regulators in reporting of accounting convergence is relevant today. This is the case for the International Accounting Standards Board, as IFRSs are chosen as the basic standards for global accounting harmonization.

The **purpose** of the article is to study the process of convergence of financial statements and to determine the impact of the International Accounting Standards Board on it.

**Results.** The article presents the current state of convergence of national accounting systems and substantiates the need for harmonization of financial reporting. Different approaches to the process of accounting harmonization are compared. The role and tasks of the IASB as a key regulator of convergence have been identified. The history of the IASB formation is investigated and the functional responsibilities of its structural units are summarized.

**Conclusion.** Methods of accounting harmonization are defined, namely: adaptation, unification, convergence or standardization of accounting processes. Generalizing the main differences between them will allow to understand the geopolitical accounting processes and determine the role of accounting in modern realities of doing business. The need to create common global accounting standards implies the functioning of a specific regulator that will enable the financial statements of different countries to be prepared on the basis of common principles and methods. The history of the IASB formation confirms its significant impact on accounting globalization. Defining the functional responsibilities of each structural unit made it possible to formulate its tasks and mission, which are aimed at the convergence of national accounting systems.

**Ключові слова:** конвергенція, гармонізація, Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності

**Ключевые слова:** конвергенция, гармонизация, Совет по международным стандартам бухгалтерского учета, международные стандарты финансовой отчетности

**Keywords:** convergence, harmonization, International Accounting Standards Board, International Financial Reporting Standards

## ВСТУП

Сучасні глобалізаційні економічні процеси безпосередньо впливають на систему бухгалтерського об-

ліку та фінансової звітності. Найбільше це проявляється у вигляді міжнародної конвергенції національних систем обліку, що зумовлено розширенням діяль-

ності суб'єктів господарювання за межами однієї країни, а саме посиленням міжнародної торгівлі; розвитком транснаціональних корпорацій; створенням спільних підприємств та появою міжнародного об'єднання бізнесів; активним міждержавним інвестуванням, кредитуванням та фінансуванням; виходом багатьох компаній на міжнародні фондові ринки та ринки капіталів тощо. Усі зазначені процеси потребують якісного інформаційного забезпечення, формування якого ускладнюється наявністю розбіжностей у стандартах обліку у різних країнах світу, Підприємства, що діють на міжнародних ринках, стикаються з необхідністю підготовки подвійного звітування у відповідності до національних та міжнародних вимог, крім того, виникає загроза зменшення транспарентності фінансової звітності та ризик появи інформаційної асиметрії. Створення єдиних підходів до формування облікової інформації сприятиме вирішенню зазначених проблем.

Глобалізація ринків капіталу зумовила потребу у глобалізації фінансової звітності, а отже, й її стандартизації, що можливо досягти за рахунок конвергенції національних систем обліку. Так, саме міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards (IFRS) – далі МСФЗ) прийняті як базові стандарти фінансового звітування для учасників міжнародних ринків (за винятком деяких країн). Ключовим регулятором процесу розробки та світового впровадження МСФЗ є Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board (IASB) – далі РМСБО).

Питання, пов'язані з глобалізацією та конвергенцією фінансового звітування є досить популярними серед українських та зарубіжних науковців. Дослідження у цій площині провадять такі вчені, як С.Ф. Голов, Л.О. Кирильєва, В.М. Костюченко, Р.В. Кузина, Н.Ю. Мардус, О.В. Пасько, О.В. Радова, Л.В. Товкун, С.Р. Яцишин, Ю.А. Хаблюк та ін. Основний акцент наявних досліджень спрямований на розкриття необхідності глобалізації світових стандартів обліку; потреби у конвергенції фінансової звітності; адаптації національних систем обліку до світових вимог; досвіду різних країн щодо переходу на МСФЗ; визначення переваг та недоліків при трансформації фінансової звітності; особливості впровадження МСФЗ в Україні. Проте, незважаючи на наявність значної кількості наукових досліджень стосовно процесу конвергенції національних систем обліку та фінансового звітування, актуальними залишаються питання щодо ролі регуляторів, які виконують вирішальну місію в зазначеному процесі.

**МЕТОЮ СТАТТІ** є дослідження процесу конвергенції фінансової звітності та визначення впливу Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на нього, з метою визначення пріоритетів подальшого розвитку.

#### МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретичною та методологічною основою статті виступають наукові праці вітчизняних й зарубіжних досліджень з конвергенції національних систем обліку та значення РМСБО, матеріали періодичних видань, ресурси Internet тощо. У процесі написання роботи використано методи діалектичного аналізу та синтезу,

логічного узагальнення, порівняння та формалізації.

#### РЕЗУЛЬТАТИ

Останні десятиліття розвитку світової економіки пов'язані з глобалізаційними процесами, які не оминули і сферу бухгалтерського обліку. З метою можливості формування зрозумілої та транспарентної фінансової інформації для всіх учасників міжнародних ринків, країни почали адаптувати своє нормативно-правове забезпечення ведення обліку до єдиних світових вимог. Гармонізація облікових систем на сьогоднішній день реалізується у різних країнах на основі використання таких механізмів, як адаптація законодавства, уніфікація права, імплементація, стандартизація тощо. Усі вони спрямовані на скорочення відмінностей між принципами бухгалтерського обліку та методикою формування фінансової звітності. Для характеристики новітніх світових облікових трансформацій використовують такі категорії, як адаптація [6, 7, 9], гармонізація [2], уніфікація [1], стандартизація [8], конвергенція [3, 4] облікових систем тощо. Найчастіше у наукових публікаціях зустрічаються дослідження під назвою у заголовку «гармонізація бухгалтерського обліку до...» [1,2], усі вони розкривають положення відносно можливості досягнення максимальної «гармонії» між існуючими стандартами бухгалтерського обліку різних країн світу, тобто забезпечення відсутності суперечностей у них. Водночас гармонізація може бути застосована як на рівні країни та регіонів, так і у світовому масштабі. У широкому розумінні гармонізація – це узгодження, координація різних систем бухгалтерського обліку та звітності з метою зіставності інформації, її зрозумілості у світовому масштабі. Гармонізація означає приведення національних систем обліку у відповідність до загальноприйнятих у світовому масштабі принципів, правил, вимог [2]. Важливою особливістю гармонізації є можлива наявність і збереження певних відмінностей, зумовлених національними, історичними та економічними особливостями. Яскравим прикладом гармонізації обліку на регіональному рівні є директиви Європейського Союзу, які є законодавчими інструментами, що визначають загальні вимоги для складання, змісту та подання фінансових звітів [8]. Так, в рамках країн ЄС, які схожі за національними традиціями та культурою, стало можливим та доцільним впровадити єдині норми обліку. На глобальному рівні лідирують дві системи стандартів обліку: Система загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку US GAAP та Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Так само процес гармонізації дуже тісно пов'язаний із стандартизацією, оскільки остання передбачає визначення норм (положень), в межах яких повинні вирішуватися питання ведення обліку та формування фінансової звітності. Під стандартизацією обліку розуміють порядок, в умовах якого країни ухвалюють правила, наприклад, стандарти МСФЗ, без будь-яких змін.

Як зазначає Л.В. Товкун, ідея стандартизації обліку вдало реалізується в межах уніфікації, а саме виключення альтернативних методів обліку господарських операцій [8]. Так, поняття уніфікація походить від французького слова «unique» – однаковий, єдиний, унікальний, безваріантний, що передбачає функціо-

нування системи бухгалтерського обліку в умовах єдиних загальних світових методологічних підходів і відхиляє можливість існування будь-яких альтернатив. Звичайно в сучасних умовах господарювання така система регулювання не є життєздатною на світовому рівні. Проте з погляду регіональної імплементації є досить дієвою і практично застосованою, що реалізовано Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку за допомогою МСФЗ. Логіка цього підходу така: має існувати уніфікований набір стандартів обліку і звітності, який прийнятний для будь-якої ситуації у будь-якій країні через що зникає необхідність створення національних стандартів [8].

Інколи у своїх дослідженнях науковці говорять про адаптацію національних систем обліку, в такому випадку мова йде про підхід, який передбачає використання МСФЗ на території країни без жодної модифікації в якості діючих стандартів звітності, а національні стандарти перестають використовуватися. Так, наприклад, в Україні сучасна адаптація законодавства здійснюється в напрямку євроінтеграції. У міжнародному праві під адаптацією розуміють «послідовний процес наближення правової системи держави, включаючи законодавство, правотворчість, юридичну техніку, практику, правозастосування до правової системи ЄС відповідно до критеріїв, що висувуються ЄС до держав, які мають намір до нього приєднатись» [9]. У Законі України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» зазначено, що метою адаптації законодавства України до законодавства ЄС є досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висувуються ЄС до держав, які мають намір вступити до нього [6]. Крім того, Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною, передбачає виконання зобов'язання стосовно гармонізації законодавства, що регулює господарську діяльність у цілому та обліку зокрема.

Що ж стосується конвергенції (Convergence) обліку, то це процес зближення моделей бухгалтерського обліку, який виражається фактично у зближенні систем національних стандартів з МСФЗ. Конвергенція (наближення) передбачає внесення змін до національних стандартів з метою їх відповідності до вимог МСФЗ. Питання, пов'язані з актуальністю конвергенції, постали ще на початку XXI ст. після численних фінансових скандалів з великими американськими корпораціями і криз на фінансових ринках. У цей період було оголошено про початок проекту конвергенції під егідою Міжнародної федерації бухгалтерів (IFAC) та почалася робота з реструктуризації та переробки МСФЗ, яке здійснюється Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB). Як процес, конвергенція на практиці реалізується за двома видами, що відрізняються методикою зближення. Так, пакетна (одностороння) конвергенція передбачає використання повного набору існуючих стандартів, які є нейтральними за національною ознакою та використовуються компаніями в інших країнах. Водночас постандартна (двостороння) конвергенція передбачає внесення органом регулювання бухгалтерського обліку змін в окремий стандарт у межах відповідного комплексу стандартів [4].

Країни з сильними школами бухгалтерського обліку використовують як правило постандартну двосторонню конвергенцію.

В основу сучасної конвергенції обліку покладено міжнародні стандарти фінансової звітності, які можуть стати єдиною глобальною економічною мовою та утворити фундамент для всесвітніх глобальних стандартів фінансової звітності. Як зазначає О.В. Радова, «МСФЗ – це цілісна система обліку і фінансової звітності, яка постійно вдосконалюється й узагальнює принципи і правила складання фінансової звітності, яка виникла у результаті посилення процесів економічної інтеграції країн і спрямована на зближення методології обліку і звітності в різних країнах світу [7]. МСФЗ (International Financial Reporting Standards – IFRS) є дієвим інструментом реалізації економічної політики, основна мета використання якого полягає у забезпеченні транспарентності та зрозумілості інформації про діяльність суб'єктів, що звітуються. У широкому розумінні міжнародні стандарти розкривають загальноприйняті принципи ведення обліку та надають правила формування фінансової звітності, залишаючись рекомендаційними. Ключовими у процесі конвергенції фінансової звітності є регулятори, які її здійснюють, а отже, й формують основні концепції, методи та принципи.

Сучасним глобальним регулятором обліку є Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board – далі РМСБО), яка розробляє та публікує МСФЗ та забезпечує мінімізацію розбіжностей систем обліку у різних країнах світу за рахунок зближення правил обліку та процедур, пов'язаних з підготовкою та поданням фінансової звітності. О.В. Пасько звертає увагу на те, що «сьогодні РМСБО перетворилася на глобального видавника стандартів, чий стандарти в багатьох країнах (приблизно 140) стали частиною законодавства або загальноприйнятою практикою. При цьому РМСБО є глобальною інституцією, яка діє як приватний регулятор суспільних інтересів» [5]. Ця теза цілком підтверджує думку про те, що РМСБО є повністю автономним інститутом з питань міжнародного обліку в цілому та впровадження міжнародних стандартів обліку зокрема. Діяльність Ради розпочалася ще в 70-х рр. XX ст., коли 29 червня 1973 р. у Лондоні професійними організаціями Австралії, Великобританії, Ірландії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Мексики, США, Франції та Японії було вирішено підписати угоду про співпрацю та створити тоді ще Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standard Committee – IASC/ КМСБО), який пізніше буде перейменовано у Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Важливу роль у розвитку діяльності КМСБО відіграла Міжнародна організація Комісій з цінних паперів (МОКЦП /IOSCO), заснована у 1989 р. МОКЦП була зацікавлена у можливості залучення капіталів на багатьох біржах цінних паперів одночасно, тому допомогала впровадженню проекту з просування МСБО на світових фондових біржах. У 1983 – 2000 рр. членами КМСБО були усі фахові організації бухгалтерів, що входили до складу Міжнародної федерації бухгалтерів (МФБ) – усього 143 члени зі 104 країн світу, які представляли понад 2 млн. бухгалтерів. Значення

МФБ у процесі роботи КМСБО є досить вагомим, оскільки вона проводить конгреси бухгалтерів та активно залучена до розробки стандартів, а також здійснює істотний внесок у фінансування бюджету КМСБО. У 1977 р. стало очевидним, що для ефективного виконання своєї місії з конвергенції облікових систем КМСБО має переглянути свою структуру та змінити стратегії діяльності, що доручили Стратегічній робочій групі (Strategy Working Party). Як наслідок, у 2000 р. було прийнято нову Конституцію та перейменовано регулятор зі встановлення стандартів на Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (The International Accounting Standards Board (IASB)) у 2001 р., яка почала працювати при незалежній фундації під опікою нового Фонду Комітету зі стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Committee Foundation (IASC)). Так, на сьогоднішній день РМСБО є органом стандартотворення фонду МСФЗ, який є неприбутковою організацією, налічує 22 опікуни зі штаб-квартирою у Лондоні. Організаційні структурні елементи нової РМСБО та їх функціональне призначення нами згруповано в три основні рівні: *управлінський* (Правління: Фонд МСФЗ І (IFRS Foundation)), Комітет з належного нагляду за процесами (Due Process Oversight Committee (DPOC)), Моніторингова рада (Monitoring Board); *технічний* (Рада міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board (IASB)), Комітет з тлумачень МСФЗ (IFRS Interpretations Committee), Робочі групи (Working groups) та консультативний рівень (Консультативний форум з питань стандартів бухгалтерського обліку (Accounting Standards Advisory Forum (ASAF)), Консультативна рада МСФЗ (IFRS Advisory Council) [10].

Таким чином, складові елементи РМСБО становлять складу систему, яка забезпечує реалізацію ос-

новних завдань з конвергенції бухгалтерського обліку та звітності. З 2003 р. РМСБО випускає лише МСФЗ, за цих умов усі стандарти, які були затверджені до реорганізації Ради мають назву міжнародні стандарти обліку (IAS), а після – міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS). Важливим кроком у реорганізації РМСБО було створення Фондом МСФЗ Моніторингової ради, що усунуло попередню можливість Опікунів МСФЗ самопризначатися на посади та сприяло процесу збалансування суспільної підзвітності та незалежності розробки та впровадження стандартів. О.В. Пасько [5] звертає увагу на легітимність РМСБО як глобального органу управління та стандартизації обліку на міжнародному рівні та визначає основні проблеми, зазначаючи: «... основні проблеми легітимності діяльності РМСБО стосуються таких сфер: належна географічна збалансованість представництва, фінансування, демократична легітимність (підзвітність)» [5]. Вважаємо обґрунтованим пропозиції автора щодо підвищення прозорості роботи Моніторингової ради та розширення її складу представлення країн, що розвиваються, водночас сама Моніторингова рада повинна бути інкорпорована до структури фонду МСФЗ [5].

Також важливим у процесі наближення міжнародних стандартів обліку було створення Фондом МСФЗ у лютому 2013 р. Консультативного форуму з питань стандартів бухгалтерського обліку, оскільки це дозволило мати дієву інформаційну платформу, члени якої можуть конструктивно робити свій внесок у розробку глобальних стандартів бухгалтерського обліку. Учасниками форуму є 12 представників з усього світу, а саме 1 – Африка, 3 – США, 3 – Азія, 3 – Європа, 2 – з інших географічних регіонів. У структурі Ради з МСФЗ у період з 2003 р. по теперішній час створюються спеціальні консультативні групи як відгук на економічні реалії ведення бізнесу (табл. 1).

Таблиця 1

**Функціональне призначення спеціалізованих консультативних груп РМСБО [сформовано автором за [10]]**

Структурний підрозділ	Функціональне призначення та відповідальність	Дата створення
1	2	3
<b>Спеціалізовані консультативні групи</b>		
Консультативний комітет з ринків капіталу (Capital Markets Advisory Committee)	Група не більше ніж 20 професійних фінансових аналітиків, які три рази на рік збираються з членами IASB для надання думок професійних інвесторів з питань фінансової звітності.	2003 р.
Консультативна група з аналізу ефективності (Effects Analyses Consultative Group)	Дорадчий орган, сформований для надання допомоги РМСБО у розробці методології для польових робіт та аналізу ефективності (зазвичай їх називають аналізом витрат і вигод або оцінками впливу).	2012 р.
Консультативна група з питань фінансової кризи (Financial Crisis Advisory Group)	Дорадча група на високому рівні, створена радами з розгляду питань фінансової звітності, що виникають внаслідок світової фінансової кризи.	30 грудня 2008 р.
Глобальний форум заповнювачів фінансової звітності Global Preparers Forum (GPF)	Глобальний форум між представниками РМСБО та представниками компаній, що використовують МСФЗ з метою висвітлення концепцій МСФЗ; надання рекомендацій МСБО щодо практичних наслідків запропонованих пропозицій для розробників фінансових звітів.	Тричі на рік
Консультативна група з питань таксономії МСФЗ IFRS (Taxonomy Consultative Group (ITCG))	Консультативна та оглядова група, яка здійснює поглиблені огляди МСФЗ з питань таксономії, технічні консультації та стратегічні вказівки стосовно онтології фінансової звітності (структурної основи організації елементів фінансової звітності та взаємозв'язків).	29 квітня 2014 р.
Спільна група з питань перехідного періоду для визнання доходу (Joint Transition Resource Group for Revenue Recognition)	Група створена для вирішення питань при впровадженні нового стандарту МСФЗ 15 «Дохід від контрактів з клієнтами». Вона інформує РМСБО про виявлені проблеми відносно впровадження стандарту та допомагає в їх вирішенні, а також розповсюджує інформацію стосовно нового стандарту	2014 р.

Продовження табл. 1

1	2	3
Група з впровадження малого та середнього бізнесу (SMEIG) (SME Implementation Group)	Розглядає питання відносно функціонування міжнародного МСФЗ для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) та контролю за його виконанням.	2010 р.
Група з питань перехідного періоду відносно знецінення фінансових інструментів (Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments)	Відповідає за збір, аналіз та обговорення питань зацікавлених сторін, що виникають внаслідок впровадження нових вимог відносно зменшення корисності. Вона інформує IASB про ці проблеми впровадження та допомагає в їх вирішенні.	Серпень 2014 р.
Група з питань перехідного періоду для застосування МСФЗ 17 (Transition Resource Group for IFRS 17)	Створення публічного форуму для обміну питаннями з впровадженням МСФЗ 17 «Договори страхування», який було видано 18 травня 2017 року і має застосовуватися у першій річній фінансовій звітності МСФЗ за періоди, що починаються з 1 січня 2021 року або після цього.	Вересень 2017 р.

Так, після фінансової кризи 2008 р. РМСБО стала членом Консультативної групи з фінансового кризи (FCAG). У подальшому як відповідь РМСБО на рекомендацію G20 стосовно включення більшої участі країн з розвиваючою економікою, до стандартизації обліку та з метою функціонування єдиних глобальних стандартів 26 липня 2011 р. у Пекіні була створена Група з країнами економіка, яких розвивається (EEG) на основі Міжнародної ради стандартів бухгалтерського обліку (IASB) членами якої є всі країни G20 та Малайзії. Для забезпечення безперервної комунікації між розробниками МСФЗ та компаніями, які їх застосовують, тричі на рік РМСБО влаштовує Глобальний форум (Global Preparers Forum (GPF)). Консультативна група з питань таксономії МСФЗ була створена в квітні 2014 р. і замінила дві консультативні групи (Консультативну раду XBRL (ХАС) та Команду з оцінки якості XBRL (XQRT)), з метою надання допомоги РМСБО у його діяльності, пов'язаній із системою таксономії МСФЗ, яка використовується під час маркування фінансової інформації за допомогою XBRL (eXtensible Business Reporting Language). Крім того, РМСБО було створено консультативні підрозділи, що займаються збором, аналізом та обговоренням питань стосовно впровадження нових стандартів, або внесення змін до вже існуючих, вони не видають жодних вказівок та мають лише рекомендаційне призначення. Наради консультативних груп є відкритими для громадського спостереження, а також супроводжуються трансляцією в Інтернеті.

Узагальнюючи функціональні призначення всіх вищезазначених структурних підрозділів та використовуючи інформацію розміщену на офіційному сайті [iasplus.com](http://iasplus.com) [10] можна виділити основні цілі РМСБО, які підтверджують її значення як ключового регулятора з питань гармонізації бухгалтерського обліку:

– розробка в інтересах суспільства єдиного набору високоякісних, зрозумілих, загально визнаних стандартів фінансової звітності, які базуються на чітко сформульованих принципах.

– сприяння поширенню та використанню цих стандартів, враховуючи особливості діяльності суб'єктів господарювання, що відрізняються за типом та розміром, а також діють в різних економічних умовах;

– сприяння гармонізації обліку, за рахунок конвергенції національних стандартів бухгалтерського обліку та МСФЗ.

## ВИСНОВОК

Процес конвергенції національних систем обліку, який розпочався ще в минулому столітті, на сьогоднішній день здобув стрімкого розвитку, що зумовлено потребами створення прозорої та транспарантної звітної інформації. У процесі дослідження було визначено, що гармонізація бухгалтерського обліку здійснюється різними шляхами, зокрема, за рахунок адаптації, уніфікації, конвергенції або стандартизації облікових підходів. Визначено основні відмінності між ними, що дозволяє розібратися у геополітичних облікових процесах та визначити роль обліку в сучасних реаліях ведення бізнесу.

Необхідність створення єдиних глобальних стандартів обліку передбачає функціонування певного регулятора. Такою організацією визначено Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, оскільки міжнародні стандарти фінансової звітності покликані створити єдині світові підходи ведення обліку. Історія формування РМСБО підтверджує значний її вплив на глобалізацію обліку. Визначення функціональних обов'язків кожного структурного підрозділу РМСБО дозволило сформулювати її завдання та місію, що покликані на здійснення конвергенції національних систем обліку. Зосередження такої влади в руках однієї приватної організації викликає значний інтерес в наукових колах, оскільки очевидним є вплив РМСБО на сучасні реалії ведення обліку та на майбутні перспективи створення всесвітніх стандартів обліку. Оцінка наслідків такої діяльності та визначення можливих ризиків і переваг має бути включені до переліку подальших досліджень.

### Список використаних джерел

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
2. Єфіменко В.І. Напрямок гармонізації бухгалтерського обліку та звітності в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2011. № 18. С. 278-284
3. Кузина Р.В. П(С)БУ и МСФО: анализ конвергенции. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 6. С. 10-20.
4. Пасько О.В. Глобальна конвергенція стандартів фінансової звітності: стан та перспективи. *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/globalna-konvergenciya-standartiv-finansovoi-zvitnosti-stan-ta-perspektivi.html>
5. Пасько О.В. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку як ключовий суб'єкт глобального управління в сфері обліку: проблема легітимності. *Облік і*

фінанси АПК: бухгалтерський портал. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/rada-z-mizhnarodnih-standativ-buhgalterskogo-obliku-yak-klyuchoviy-sub-ekt-globalnogo-upravlinnya-v-sferi-obliku-problema-legitimnosti.html>

6. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

7. Радова О.В. Проблеми адаптації вітчизняної системи обліку до міжнародних стандартів. Економіка та суспільство. 2017. № 10. С. 786-789.

8. Товкун Л.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності: особливості впровадження в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 4. С. 272-275.

9. Яковюк І. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: проблеми теорії і практики. Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі. Нац. акад. прав. наук України; НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Розд. 1. Харків: Оберіг. 2012. С. 5-47.

10. Overview of structure of the IFRS Foundation and IASB. URL: <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf>

### References

1. Holov S.F. Accounting in Ukraine: analysis of the state and prospects of development: monograph. Kyiv: Center for Educational Literature, 2007. 522 p. (in Ukrainian)

2. Yefimenko V.I. Areas of harmonization of accounting and reporting in Ukraine. Finances, accounting and auditing. 2011. № 18. pp. 278-284 (in Ukrainian)

3. Kuzina R.V. NAS and IFRS: Convergence Analysis. Accounting and Auditing. 2015. № 6. pp. 10-20. (in Russian)

4. Pasko O.V. Global Convergence of Financial Reporting Standards: Status and Perspectives. Accounting & Finance AIC: Accounting Portal. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/globalna-konvergenciya-standativ-finansovoi-zvitnosti-stand-ta-perspektivi.html> (in Ukrainian)

5. Pasko O.V. International Accounting Standards Board as a Key Entity in Global Accounting: The Legitimacy Issue. Accounting & Finances of AIC: Accounting Portal. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/rada-z-mizhnarodnih-standativ-buhgalterskogo-obliku-yak-klyuchoviy-sub-ekt-globalnogo-upravlinnya-v-sferi-obliku-problema-legitimnosti.html> (in Ukrainian)

6. On the national program of adaptation of the legislation of Ukraine to the legislation of the European Union: Law of Ukraine of March 18, 2004 № 1629. The Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> (in Ukrainian)

7. Radova O.V. Problems of adaptation of the domestic accounting system to international standards. Economy and society. 2017. № 10. pp. 786-789 (in Ukrainian)

8. Tovkun L.V. International Financial Reporting Standards: Features of Implementation in Ukraine. Legal scientific electronic journal. 2019. № 4. pp. 272-275. (in Ukrainian)

9. Yakoviuk I. Adaptation of Ukrainian legislation to EU legislation: problems of theory and practice. The European Union and Ukraine: Features of Relationships at the Current Stage. Nat. Acad. Law Sciences of Ukraine; State Research Institute buildings and local municipality. Part 1. Kharkiv: Charm. 2012. pp. 5-47. (in Ukrainian)

10. Overview of structure of the IFRS Foundation and IASB. URL: <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf>